

GREEN GENERATIONS

Proiect Erasmus+ n°2022-1-FR01-KA220-SCH-000085830

STUDIU PRIVIND EDUCAȚIA INTERGENERAȚIONALĂ ÎN DOMENIUL SCHIMBĂRILOR CLIMATICE

Ianuarie 2024

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

Proiectul Green Generations este dezvoltat de un consorțiu de șase parteneri, specialiști în domeniul educației formale și non-formale, al inovării sociale și al cercetării, din cinci țări europene (Franța, Grecia, Cipru, România și Bulgaria).

Obiectivul proiectului Green Generations este de a sprijini profesorii și educatorii europeni de copii cu vârste cuprinse între 8 și 18 ani, prin dezvoltarea unui curriculum pedagogic inovator și a unor linii directoare pentru educația privind schimbările climatice prin învățare intergenerațională.

Acest document reprezintă consolidarea cercetărilor privind educația intergenerațională în domeniul schimbărilor climatice care au avut loc între decembrie 2022 și noiembrie 2023. Cercetarea a fost elaborată prin intermediul cercetării documentare, al grupurilor de discuții și al unui sondaj prin chestionar în țările partenerilor și include feedback-ul profesorilor europeni care au participat la seminarul de formare a profesorilor de la Paris Climate Academy în noiembrie 2023. Această cercetare conduce la dezvoltarea pachetului de formare a profesorilor privind schimbările climatice intergeneraționale, precum și a curriculumului și a orientărilor aferente (2024-2025).

Acesta abordează contextul general al educației în domeniul schimbărilor climatice, al învățării intergeneraționale, precum și profilurile grupurilor țintă ale proiectului și practicile și nevoile actuale ale profesorilor și educatorilor din aceste domenii.

REZUMAT

1. Educația privind schimbările climatice: context general, EDD și frontierele planetare
2. Definiția și principiile învățării intergeneraționale / Efectele și impactul învățării intergeneraționale asupra participanților / Educația intergenerațională privind schimbările climatice
3. Grupurile țintă ale Generațiilor Verzi - Profiluri
4. Practici și nevoi în educația intergenerațională privind schimbările climatice
5. Surse și referințe
6. Contactați

1

**EDUCAȚIE PRIVIND
SCHIMBĂRILE CLIMATICE**

În prezent, ne confruntăm cu una dintre cele mai mari provocări ale umanității, care amenință habitabilitatea Pământului în raport cu limitele planetare: cea **de-a șasea extincție în masă**. Acest context se datorează **antropocenului**, care reprezintă perioada de timp în care activitățile umane au avut un impact suficient de mare asupra mediului pentru a constitui o schimbare geologică distinctă.

Termenul "**schimbări climatice**" este utilizat frecvent pentru a descrie aceste amenințări.

Unul dintre motive este că schimbările climatice sunt un concept simplu. Acesta poate fi ușor de înțeles, deoarece poate fi măsurat (amprenta de carbon). Dar, până în prezent, schimbările climatice nu au jucat niciun rol în cea de-a șasea extincție în masă.

Conceptul limitelor planetare prezintă un set de nouă limite planetare în cadrul cărora omenirea poate continua să se dezvolte și să prospere pentru generațiile viitoare, stabilind cadrul de locuibilitate al Pământului. Aceste limite sunt:

- Schimbările climatice
- Schimbarea integrității biosferei (pierderea biodiversității și dispariția speciilor)
- Epuizarea stratosferei de ozon
- Acidificarea oceanelor
- Fluxuri biogeochimice (ciclurile fosforului și azotului)
- Schimbarea sistemului funciar (de exemplu, defrișarea)
- Utilizarea apei dulci
- Încărcarea cu aerosoli atmosferici (particule microscopice din atmosferă care afectează clima și organismele vii)
- Introducerea de noi entități

În 2009, au fost depășite trei limite măsurabile. În 2023, pentru prima dată, o echipă internațională de oameni de știință a reușit să cuantifice toate limitele și a ajuns la concluzia că șase din cele nouă limite planetare au fost depășite.

În acest studiu, menționarea educației privind schimbările climatice se referă la o abordare mai globală și interconectată a EDD (Educație pentru dezvoltare durabilă).

Educația pentru dezvoltare durabilă ([EDD](#)) oferă elevilor de toate vârstele cunoștințele, competențele, valorile și capacitatea de a aborda provocările globale interconectate, inclusiv schimbările climatice, pierderea biodiversității, utilizarea nesustenabilă a resurselor și inegalitatea. Ea le dă posibilitatea cursanților de toate vârstele să ia decizii în cunoștință de cauză și să acționeze individual și colectiv pentru a schimba societatea și a avea grijă de planetă. EDD este un proces de învățare pe tot parcursul vieții și o parte integrantă a unei educații de calitate. Ea îmbunătățește dimensiunile cognitive, socio-emoționale și comportamentale ale învățării și cuprinde conținutul și rezultatele învățării, pedagogia și mediul de învățare în sine.

În cadrul Sondajului privind clima din 2022 al Băncii Europene de Investiții, concluziile arată că, în toate țările participante la sondaj, schimbările climatice sunt considerate **cea mai mare provocare pentru omenire în secolul XXI**.

Majoritatea cetățenilor europeni au puțină încredere în capacitatea guvernelor lor de a aborda problemele legate de schimbările climatice. Cu toate acestea, atunci când sunt întrebați cine face cel mai mult în prezent, după răspunsul "fiecare dintre noi" (44%), **actorii locali se situează pe primul loc**: asociațiile (31%), autoritățile locale (28%) și apoi statele (26%). Deși răspunsul "nimeni" ajunge la 21%.

Studiul Unesco privind educația în domeniul schimbărilor climatice afirmă că există **o discrepanță între importanța acordată schimbărilor climatice în planurile și strategiile guvernamentale (care includ conținut educațional)** și faptul că **doar 40% din legile naționale privind educația și 45% din planurile sau strategiile sectorului educațional se referă în mod explicit la educația în domeniul schimbărilor climatice**. În plus, doar puțin peste o treime dintre țări au o lege, o strategie sau un plan care se referă în mod specific la educația privind schimbările climatice.

În prezent, țările care au cele **mai multe șanse de a include în programele de învățământ conținuturi privind schimbările climatice sunt cele din regiunile cele mai vulnerabile la efectele schimbărilor climatice**, spre deosebire de cele care sunt în **mare parte responsabile de** emisiile care provoacă schimbările climatice.

Este nevoie de o mai mare concentrare asupra **conținutului privind schimbările climatice în programele de învățământ din țările cele mai responsabile de schimbările climatice.**

Educația privind schimbările climatice ar trebui să fie integrată în **formarea inițială și continuă a cadrelor didactice la toate materiile și la toate nivelurile de învățământ.**

Studiile arată că **elevii din școlile primare și secundare care participă la un program educațional sau de sensibilizare în școala lor au potențialul/influența de a genera schimbări în jurul lor (fie în clasă, fie acasă). Acești copii pot stimula preocuparea pentru climă în rândul familiilor lor. Printre factorii cheie se numără:**

- relație și încredere
- faptul că copiii sunt percepuți ca fiind apolitici (fără prejudecăți politice)
- fetele par să aibă mai multă influență decât băieții
- întrebări și discuții la scară locală (în loc de globală)
- sensibilizarea părinților care participă / vizitează experiențele copiilor lor.

Pe de altă parte, în analiza sa, Colin Bangsey explică faptul că, deși credința în rolul educației este puternică, dovezile privind modul în care educația va produce schimbări sunt, în general, slabe. **Măsurarea prin evaluări are cea mai mare influență asupra a ceea ce se întâmplă în clasă. Pentru a trece de la "învățarea" pasivă la "a face", avem nevoie de o schimbare asociată în sistemele de evaluare, care să treacă de la un accent pe "reamintirea faptelor" la "rezolvarea problemelor".**

Educația privind schimbările climatice - Oportunități și provocări

OPORTUNITĂȚI

- Generația Z și Alpha sunt implicate în subiectul schimbărilor climatice.
- Copiii au mai multe șanse să determine schimbarea în familiile lor
- Educația privind schimbările climatice este introdusă pe scurt în școli, dar nu este niciodată actualizată sau predată într-o manieră interactivă.

Oportunități pentru dezvoltarea unui nou curriculum:

- Deși elevii au acces la informații constante, studiile arată că cunoștințele lor nu sunt suficiente pentru a aborda în mod satisfăcător acest subiect, din cauza înțelegerii moderate a schimbărilor climatice și a impactului acestora în viitor.
- Profesorii care doresc să predea acest subiect nu sunt suficient de bine pregătiți. Lipsa de materiale, de practică și de formare.

PROVOCĂRI

- Seniorii consideră că școlile sunt principalul actor educațional în domeniul educației privind schimbările climatice. Aceștia îi sprijină, dar nu se implică cu ușurință în activitățile de dezvoltare comunitară și civică.
- Rolul pe care tinerii încearcă să îl joace în acțiunile privind schimbările climatice este adesea minimizat, respins sau marginalizat.
- doar peste 30% dintre țări au o lege, o strategie sau un plan privind educația în domeniul schimbărilor climatice
- Într-un sondaj realizat în 100 de țări, aproape jumătate din programele școlare naționale nu fac nicio referire la schimbările climatice. Alte 40 % au inclus doar un nivel foarte redus de conținut.

2 ÎNVĂȚAREA ÎNTRE GENERAȚII

Învățarea între generații promovează învățarea între și între generații și pune în practică conceptul de învățare pe tot parcursul vieții. Acestea permit **transmiterea** bidirecțională a **cunoștințelor, a know-how-ului, a competențelor transversale, a atitudinilor și a obiceiurilor.** Proiectele de învățare între generații trebuie să fie **înrădăcinate în nevoile sociale și pedagogice.** **Integrarea** învățării intergeneraționale **în procesul de predare** permite să se lucreze pe **mai multe domenii de cunoștințe și competențe.**

Bazată pe **educația non-formală și informală,** învățarea intergenerațională permite oamenilor de toate vârstele să învețe împreună și unii de la alții. **Generațiile lucrează împreună pentru a dobândi competențe, valori și cunoștințe.** Aceasta contribuie la **dezvoltarea capitalului social și a coeziunii sociale, precum și a solidarității între generații** în societățile noastre în curs de îmbătrânire.

Învățarea între generații atenuază consecințele **decalajului generațional cauzat de progresul tehnologic rapid** și de stilul de viață diferit, care duc la o lipsă de înțelegere, la crearea de stereotipuri și prejudecăți și la reducerea interacțiunii pozitive între generațiile mai în vârstă și cele mai tinere.

Cu toate acestea, în majoritatea țărilor europene, **învățarea intergenerațională nu face parte din programa școlară și,** în general, nu este o practică tipică în procesul educațional. În plus, atât tinerii, cât și adulții nu sunt familiarizați cu învățarea intergenerațională.

Criteria pentru **medii de învățare de succes în învățarea multigenerațională**

- Învățare mixtă și conținut pedagogic inovator, ținând cont de faptul că cea mai mare greșeală este să credem că persoanele în vârstă doresc o învățare de modă veche, iar tinerii doresc gamificare.
- Promovarea unor valori precum înțelegerea, acceptarea și respectul, precum și valorizarea contribuției individuale
- Participativ: participanții ar trebui să fie pe deplin implicați în modelarea activității și să aibă un sentiment de proprietate.
- Comunicare deschisă
- Sarcini bazate pe proiecte
- Transdisciplinare sau interdisciplinare
- Tehnologia este folosită pentru a crea interes și a îmbunătăți conținutul
- Dezvoltarea de parteneriate între școli și comunitățile locale
- Fundamentat cultural: nevoile, contextul și atitudinile culturilor diferă foarte mult. O abordare adoptată într-un domeniu poate să nu funcționeze sau să nu fie relevantă în altul din cauza acestor diferențe.

Învățarea între generații - Oportunități și provocări

OPORTUNITĂȚI

- Învățarea între generații oferă generațiilor mai tinere abilități de viață, cum ar fi dezvoltarea unui atașament emoțional mai strâns față de natură, comunități și familii.
- Învățarea între generații oferă învățare pe tot parcursul vieții tuturor generațiilor care dobândesc competențe, valori și cunoștințe. Aceasta contribuie la dezvoltarea capitalului social și a coeziunii sociale.
- Creează relații mai puternice între generații și familii
- Profesorii care participă la sondajele noastre își demonstrează dorința de a deschide școala către societatea civilă, creând o legătură între experiențele elevilor la școală și comunitățile lor.

PROVOCĂRI

- Lipsa de formare în domeniul practicilor intergeneraționale și faptul că învățarea intergenerațională nu face parte din programa oficială de învățământ în majoritatea țărilor.
- Decalajul dintre generații: abordările pedagogice sunt total diferite (tradiționale și verticale vs. inverse, colegiale...).
- Referințe generaționale pe care alte generații nu le mai înțeleg
- Ageismul este considerat un fenomen de discriminare sistemică față de seniori și tineri.
- Sunt necesare spații formale și informale pentru a permite participarea politică a tinerilor și accesul la informații privind politicile în domeniul schimbărilor climatice.
- Analiza grupurilor de discuție ale profesorilor arată că, deși părinții și comunitățile au fost implicate în unele proiecte școlare, învățarea intergenerațională nu este un concept familiar sau un mecanism sistematic. Implementarea acestuia li se pare complicată.

Beneficiile învățării între generații

- bunăstarea colectivă
- cultura comunității, a unirii și a cooperării
- responsabilitate civică și etică, abilități de viață socială
- competențe transversale: responsabilitate, generozitate, solidaritate, toleranță, respect și ajutor reciproc.
- autonomie și inițiativă
- construcția identității
- să înțeleagă și să materializeze noțiunea de timp (de viață)/capacitatea de a lua în considerare viitorul
- comunicare (explicarea unei experiențe personale, dezvoltarea unei idei) și alfabetizare informațională
- combaterea incivilității, a abandonului școlar și a violenței la școală
- elevii descoperă și participă la mediul în care trăiesc
- Etc.

Învățarea între generații are un impact social, cum ar fi ruperea legăturii dintre mediile defavorizate și rezultatele educaționale slabe prin colaborarea dintre școli și familii/comunități. Promovează cetățenia activă și sfidează ageismul (atât tinerii, cât și vârstnicii sunt victime ale ageismului). Întâlnirea reciprocă înseamnă că oamenii pot explora cine sunt cu adevărat și ce au de câștigat unii de la alții.

În cadrul cercetării noastre, pentru a furniza studii de caz pentru seminarul profesorilor, am reușit să identificăm numeroase proiecte intergeneraționale care stabilesc un cadru de colaborare și parteneriate cu profesori, familii, organizații non-profit, alte organizații... Aceste proiecte pedagogice au fost dezvoltate în principal în jurul nevoilor și interacțiunilor sociale.

Schimbările climatice, în sensul definiției noastre principale (pagina 5), reprezintă un concept vast de subiecte interdependente. Problemele sociale și de mediu sunt interdependente. Toate activitățile umane pot constitui o bază pentru educația pentru dezvoltare durabilă și pentru educația privind schimbările climatice.

Cercetarea noastră privind schimbările climatice intergeneraționale în cadrul proiectelor existente ne-a condus la câteva proiecte intergeneraționale privind alimentația și grădinăritul. După cunoștințele noastre actuale, există puține proiecte intergeneraționale în domeniul educației privind schimbările climatice, proporțional cu proiectele sociale care nu sunt neapărat legate de educația privind schimbările climatice.

În plus, pentru a oferi subiecte inspirate ca bază pentru aceste proiecte, trebuie să oferim abordări inovatoare educatorilor prin intermediul curriculumului nostru Generații Verzi.

INTERGENERAȚIONAL
ÎNVĂȚARE

-
GENERAȚII VERZI GRUPURI ȚINTĂ
Profiluri comportamentale

3

3. GRUPURI-ȚINTĂ ALE GENERAȚIILOR VERZI

Proiectul Generații Verzi se adresează profesorilor și educatorilor de copii cu vârste cuprinse între 8 și 18 ani. Prin urmare, ne adresăm generațiilor Z și Alpha și profesorilor, familiilor și comunităților acestora. Iată câteva puncte-cheie privind aspectele pedagogice referitoare la generațiile Z și Alpha.

Gen Z	Gen Alpha
<p>Să-și dezvolte relațiile prin intermediul aplicațiilor de socializare. 45% dintre aceștia sunt în permanență online.</p> <p>Generația Z este marcată de o creștere a anxietății și depresiei și are o probabilitate mai mare de a raporta probleme de sănătate mintală. Aceștia au cea mai mare conștientizare a problemelor de mediu.</p>	<p>Cele mai numeroase din lume. Începutul unei noi ere în dezvoltarea umanității. Cea mai educată generație. Conectată organic la tehnologie.</p> <p>Aceștea contribuie cel mai puțin la problemele legate de schimbările climatice, dar vor fi cele mai afectate. Este esențial să recunoaștem valorile fiecărei generații și să lucrăm mână în mână.</p>
<p>Obișnuiți să aibă informațiile la îndemână.</p>	<p>Elevii se plictisesc și se distrag foarte ușor. Ei au nevoie de stimuli puternici și sunt așteptate săli de clasă interactive.</p>
<p>Furnizarea unui curriculum de învățare socio-emoțională (SEL) care se concentrează pe dezvoltarea abilităților de autocunoaștere, pe predarea conștiinței sociale și a empatiei. Furnizarea de lecții care sprijină abilitățile de gândire critică prin învățarea elevilor cum să sorteze masele de informații și să determine ce este valoros.</p>	<p>Încorporarea de noi tehnologii și învățarea utilizării acestora folosind cele mai bune practici. Clasele fizice reprezintă o provocare care poate fi abordată prin oferirea de cursuri mixte sau hibride care combină participarea în persoană și la distanță pentru o mai mare flexibilitate. Modalitățile de tip "Flipped classroom" (pedagogie inversă) funcționează foarte bine.</p>
<p>Utilizarea aplicațiilor, a platformelor bazate pe web și a altor resurse digitale</p>	<p>Mare accent pe rezolvarea problemelor și o preferință pentru gamificarea educației și modelele de provocare-recompensă</p>

Părinții și bunicii din Generația Z și Alpha sunt membri ai Generațiilor X, Y și Boomers.

Diferențele de vârstă sunt importante în ceea ce privește opiniile și acțiunile în domeniul climei. Generațiile mai tinere au fost mai dispuse decât cele mai în vârstă să se implice în activismul climatic, cum ar fi voluntariatul și donațiile de bani.

Deși generațiile mai în vârstă sunt conștiente de această problemă și tot mai multe dintre ele doresc să se implice mai mult, **ele consideră că școlile ar trebui să preia acest rol.**

Învățarea între **generații** vine cu o provocare mai mare: **conflictul dintre generații.**

Nu este o simplă diferență între comportamentul, gusturile și aspirațiile copiilor și ale părinților. Ci mai degrabă ceea ce antropologul Margaret Mead (1901-1978) a numit "decalajul dintre generații", datorat diferenței dintre societățile tradiționale și societățile "prefigurative", în sensul **unei inversări a transmiterii cunoștințelor.**

Conducerea educațională contemporană înseamnă că **profesorii sunt văzuți în mod activ ca și contribuitori.** Aceștia trebuie, de asemenea, să fie expuși și să aibă o **înțelegere** mai profundă **a modului în care pot aborda cel mai bine valorile în schimbare ale generației următoare.** Având în vedere învățarea transdisciplinară cu competențe sociale și emoționale ca o componentă de bază, este esențial ca profesorii să poată reflecta asupra modului în care sunt abordate și susținute valorile generației viitoare în cadrul stilurilor lor contemporane de predare de astăzi.

Ar trebui să se ia în considerare utilizarea **strategiilor de edugaming pentru a** sprijini competențele studenților din Generația Z și Alpha și pentru a crea un sentiment de **discernământ între ceea ce este fals și ceea ce este real.**

PRACTICI ȘI NEVOI ÎN EDUCAȚIA INTERGENERAȚIONALĂ PRIVIND SCHIMBĂRILE CLIMATICE*

*Rezultatele a 150 de chestionare și grupuri de discuții ale profesorilor din cele cinci țări participante.

În cadrul nevoilor educaționale generale exprimate de profesorii participanți, **comunicarea și cooperarea între profesori este redusă**. Sistemul educațional nu o promovează. **Formarea clasică a cadrelor didactice oferă un răspuns slab sau deloc la nevoile și dorințele acestora de a se ancora în subiecte contemporane**. În plus, programele școlare lasă puțin spațiu pentru activități externe și opționale care trebuie anticipate foarte bine.

Deși profesorii sunt din ce în ce mai interesați de crearea de legături între școală și societate, în general, facilitățile școlare nu sunt deschise vizitatorilor externi și familiilor. Deoarece familiile și comunitățile nu pot avea acces ușor la școli, **profesorii sunt actori-cheie în crearea acestei legături**.

Sondajul Generații Verzi arată că trei din patru profesori au condus deja proiecte comunitare în clasa lor și că majoritatea au primit sprijin din partea ierarhiei lor. Întrebați despre învățarea intergenerațională, **doar 20% dintre profesori cred că știu despre aceasta, deși** marea majoritate a profesorilor fie nu cunosc acest proces, fie nu au avut niciodată ocazia să îl facă.

Când au fost întrebați despre proiectele lor comunitare și dacă obiectivele de învățare au fost atinse, 48% dintre profesorii care au condus proiecte comunitare susțin că acestea au fost îndeplinite, dar nu au menționat în mod explicit cum. 33% au afirmat că au avut un rezultat limitat sau înșelător. Ar fi interesant de știut cum și-au măsurat rezultatele și, în orice caz, profesorii trebuie să fie însoțiți și instruiți cu privire la modul de măsurare a impactului unui proiect (**indicatori de evaluare a impactului și evaluare**).

Printre profesorii care au implementat proiecte comunitare, aceștia au implicat ONG-uri, organizații non-profit și factori de decizie politică, precum și organizații private. Comercianții și meșteșugarii sunt rareori implicați (6%). Cu toate acestea, majoritatea profesorilor sunt de acord că găsirea și **implicarea unui grup țintă dispus să participe, crearea unui mediu sigur și confortabil pentru interacțiunea între diferite generații și planificarea activităților pentru a încuraja participarea activă sunt aspecte dificile ale unor astfel de proiecte.**

Lipsa de formare în domeniul practicilor intergeneraționale (59%) și faptul că învățarea intergenerațională nu face parte din programul oficial de învățământ (38%) sunt cele mai mari două provocări care trebuie abordate. O a treia provocare ar fi problema finanțării sau a resurselor limitate (34%).

Majoritatea cadrelor didactice consideră că este foarte important să predea informații despre gravitatea schimbărilor climatice și despre efectele acestora, însă **mai puțin de 40% dintre ele sunt încrezătoare în predarea acestui subiect și doar o treime dintre ele se simt capabile să explice bine efectele** schimbărilor climatice asupra regiunii sau localității lor.

Aproximativ **40% dintre profesori sunt încrezători în predarea dimensiunilor cognitive ale schimbărilor climatice**, dar numai aproximativ **o cincime pot explica bine cum să acționeze și să inducă schimbări de comportament.** În plus, 20% dintre aceștia nu au posibilitatea de a-și alege singuri subiectele sau nu au timpul necesar pentru a preda subiectul sau **consideră că nu au cunoștințele și competențele necesare.**

Profesorii cu experiență sunt, în general, mai încrezători în capacitatea lor de a preda schimbările climatice, în comparație cu cei care intră de curând în profesie. Cercetările arată că doar **55% dintre profesori au declarat că au beneficiat de o formare** - fie înainte de începerea activității, fie în timpul acesteia - privind schimbările climatice și stilurile de viață durabile.

Observarea practicilor pedagogice (a se vedea graficul de la pagina 19) arată că pedagogiile tradiționale și participative rămân practica generală (81% din sondajul profesorilor Generații Verzi), urmate îndeaproape de metodele cooperative (72%).

Sistemele de învățământ conștientizează necesitatea de a utiliza **pedagogii** mai mult **centrate pe elev și mai inovatoare**, pentru a dezvolta abilitățile elevilor de a fi independenți, de a dezvolta abilități de rezolvare a problemelor și de gândire critică. Dar practicile profesorilor europeni variază foarte mult din diferite motive.

De exemplu, **pedagogia inversă, care** funcționează destul de bine cu Generația Z și în special cu Alpha, pare să fie cel mai puțin utilizată (55% din media totală), deși face parte din top 3 în practicile de predare din Bulgaria și este destul de utilizată în România, dar profesorii participanți din Grecia și Franța o utilizează cel mai puțin.

Când am întrebat ce pedagogii ar fi interesați să folosească profesorii, **pedagogiile inversă, de la egal la egal și de descoperire se află pe primul loc.**

Întrebați cu privire la **pedagogiile pe care nu ar dori să le utilizeze, profesorii** francezi se situează pe primul loc în ceea ce privește pedagogia inversă (40%), în timp ce profesorii greci se situează pe primul loc în ceea ce privește pedagogiile tradiționale (34%).

Învățarea pe bază de proiecte și pedagogiile de descoperire sunt bine cotate în toate țările, cu excepția Greciei. Acest răspuns ar putea fi atribuit caracterului centrat pe curriculum al sistemului educațional grec, în care profesorii transferă cunoștințe în calitate de experți principali și nu au prea mult timp pentru a experimenta alte pedagogii.

4. PRACTICI ȘI NEVOI ÎN DOMENIUL EDUCAȚIEI INTERGENERAȚIONALE PRIVIND SCHIMBĂRILE CLIMATICE

Extras din sondajul Green Generations

Cunoștințe și practici pedagogice actuale utilizate de cadrele didactice	Franța	România	Grecia	Cipru	Bulgaria	Total mediu
Pedagogie tradițională	94%	96,6%	26,6%	92%	97%	81%
Pedagogie participativă	97%	90%	23,3%	96%	100%	81%
Pedagogia inversă	39%	60%	36,6%	50%	87%	55%
Învățare bazată pe proiecte	77%	93.3%	26,6%	54%	73%	65%
Pedagogia descoperirii	64%	100%	13,3%	61%	50%	58%
Pedagogie cooperatistă	90%	93.3%	13,3%	82%	80%	72%
Pedagogie de la egal la egal	58%	73%	40%	68%	63%	60%
Învățarea prin experiență	77%	83.3%	26,6%	89%	47%	65%

Atunci când li s-a cerut să evalueze **importanța mizelor sociale și de mediu**, profesorii consideră că cele mai importante abilități de predat sunt (în ordine de clasament, pe baza unui total mediu):

- Schimbări climatice și probleme de mediu / Sănătate (70% fiecare)
- Probleme de gen hărțuire și alte probleme legate de viața de zi cu zi a copiilor (67%)
- Viitoarele orientări profesionale și de carieră (64%)

Există **diferențe** relativ importante **între țări**.

- Profesorii din Bulgaria consideră că viitorul profesional (97%) și sănătatea (87%) sunt mai importante decât schimbările climatice (80%).
- Cu toate că schimbările climatice sunt considerate importante, subiectul problemelor de gen este mai important decât cel al schimbărilor climatice în România (70% vs. 65% - acest lucru poate fi explicat prin dezbaterile sociale actuale cu privire la oportunitatea de a aborda sau nu subiectul problemelor de gen la școală) și în Cipru (64% vs. 46%).
- Profesorii ciprioți plasează schimbările climatice pe același loc cu educația artistică și culturală (46%).
- Grecia și Franța consideră că schimbările climatice sunt cel mai important subiect de abordat.

În funcție de țară, **mizele sociale pot fi mai presus de problemele legate de schimbările climatice**. Unele probleme sociale nu au legătură cu **schimbările climatice**, dar **schimbările climatice au un impact social** care trebuie evidențiat.

În ceea ce privește pedagogiile utilizate pentru a preda competențe ecologice, din nou, țările au abordări culturale diferite. Totalul mediu stabilește primele 4 ca fiind următoarele:

- învățarea prin cooperare și învățarea prin experiență (80% fiecare)
- pedagogii participative și de descoperire (75% fiecare)

5

SURSE,
REFERINȚE
& METODOLOGII

Metodologii

- [Cercetarea Green Generations Desk Research](#) a fost elaborată de toți partenerii în țările lor respective, pe baza unui ghid metodologic pentru cercetarea privind educația privind schimbările climatice și practicile de învățare intergenerațională în școli și sisteme educaționale, sintetizate într-un raport final.
- [Chestionarul Generații Verzi](#) a fost elaborat de eutopique cu ajutorul tuturor partenerilor și a fost distribuit la 150 de profesori din școlile primare, gimnaziale și liceale din sistemele private și publice din fiecare țară. 75 % dintre răspunsuri provin de la profesori din mediul urban și 75 % dintre profesori sunt femei. Pe baza numărului de răspunsuri, răspunsurile nu reflectă opiniile generale ale cadrelor didactice naționale, ci constituie tendințe în fiecare țară.
- [Grupurile de discuție "Generații Verzi"](#) conduse în fiecare țară s-au bazat pe liniile directoare elaborate de eutopique cu ajutorul tuturor partenerilor. Grupurile de discuție au reunit în total peste 30 de profesori și reflectă opiniile și punctele de vedere ale acestora cu privire la educația privind schimbările climatice și învățarea intergenerațională în experiențele lor respective.

Surse și referințe

- GADET C. L'école à tous les âges. Presses du Châtelet, decembrie 2014
- Harta europeană a învățării între generații (EMIL)
- Comisia Europeană: **Raport "Învățare pentru îmbătrânire activă"**.
- EPALE (UE): Învățarea între generații: cum pot fi sparte stereotipurile care separă generațiile și vârstele și cum poate fi benefic acest lucru?
- Infograficul generațiilor McCrindle 2022 / Proiectul LearnGen. Mark McCrindle, 2022
- *Studiul privind climatul 2021-2022 publicat la 27 octombrie de Banca Europeană de Investiții (BEI)*
- Proiectul european de învățare pe tot parcursul vieții privind învățarea între generații
- Unesco : Pregătirea fiecărei școli pentru climă / Cum integrează țările în educație problemele legate de schimbările climatice, 2021
- Unesco: Către incluziune în educație: statut, tendințe și provocări, Educație 2030, 2021
- Centrul scoțian pentru învățare intergenerațională - Ghidul utilizatorului pentru învățarea intergenerațională, 2011
- Ministerul elen al educației și afacerilor religioase
- ÎNVĂȚĂMÂNTUL DEMN, importanța învățării între generații, 2021
- Studiu: Natura schimbărilor climatice: Copiii pot favoriza schimbările climatice în rândul părinților lor, 2019
- Rețeaua Canopé (program guvernamental francez de formare a cadrelor didactice): educație privind clima, biodiversitatea și dezvoltarea durabilă, aprilie 2022
- Proiectul Climate of Change. Site-ul oficial. Disponibil la: <https://climateofchange.info/>
- Proiectul "Schimbarea odată cu clima". Site-ul oficial. Disponibil la: <https://changingwithclimate-bg.org/en/home/>
- Proiectul CVETNET. Site-ul oficial. Disponibil la: <https://www.cvetnet.com/>
- Eurostat, 2022: Statistici privind învățarea adulților.
- Pentru Pământ, 2022. Disponibil la: <https://www.zazemiata.org/sastezanie-za-tijnejdzhari-v-krak-s-klimata/>
- Vinerea pentru viitor, 2022.

Surse și referințe

- Proiectul IGTrain. Disponibil la: <https://www.bimec-bg.eu/projects/project-igtrain>
- [Pleven](#) Open, 2022.
- Pencheva, Miglena (2016): [Diferențele dintre generații și implicațiile lor asupra procesului de învățare.](#)
- ATD, Association for Talent Development, 2021 - Cum ar trebui să ofer formare unui grup de cursanți multigeneraționali?
- Săli de clasă multigeneraționale, Dr. Vickie S. Cook, vice-cancelar pentru învățare profesională și angajată online și profesor de cercetare, Universitatea Illinois Springfield
- Managementul intergenerării în 2021: probleme și bune practici, revista INside
- [Încadrarea provocării: Educația și urgența climaterică și de mediu.](#) Colin Bangay, Biroul de Externe, Commonwealth și Dezvoltare, 2022
- Arpad, T. [Raport de cercetare privind opinia tinerilor români despre educația privind schimbările climatice.](#)
- "MĂSURI DESTINATE CREȘTERII INCLUZIUNII SOCIALE A PERSOANELOR VÂRSTNICE"
- [Este școala dumneavoastră pregătită pentru generația alfa?](#), BENQ, 2021
- Educație contemporană pentru generația Z și Alpha, Erasmus+ 2019-1-DE03-KA101-059048
- [VOR AFECTA SCHIMBĂRILE CLIMATICE GENERAȚIA ALPHA? CONȘTIENȚIZAREA PROBLEMELOR DE MEDIU ÎN FUNCȚIE DE GENERAȚIE,](#) 2022
- Ballew, M. T., et al. (2020). Tinerii adulți, dincolo de liniile de partid, sunt mai dispuși să ia măsuri climatice? New Haven, CT: Universitatea Yale și Universitatea George Mason.
- Pew Research Center (2021). [Generația Z și generația Millennials se remarcă prin activismul în domeniul schimbărilor climatice și prin implicarea în social media cu privire la această problemă.](#)
- Le Monde, Dérèglement climatique, rapport au travail ou à la sexualité : un nouveau conflit de générations flotte dans l'air du temps, Nicolas Truong, 2023
- **Actualizarea din 2023 a limitelor planetare.** Licențiat sub licența CC BY-NC-ND 3.0. Credit: "Azote pentru Stockholm Resilience Centre, pe baza analizei din Richardson et al 2023"

7

CONTACTE

Consortiul Green Generations vă invită să urmăriți evoluția proiectului pe [site-ul](#) nostru și pe paginile noastre de socializare ([LinkedIn](#), [Facebook](#) și Instagram).

**Cofinanțat de
Uniunea Europeană**

Finanțat de Uniunea Europeană. Punctele de vedere și opiniile exprimate aparțin, însă, exclusiv autorului (autorilor) și nu reflectă neapărat punctele de vedere și opiniile Uniunii Europene sau ale Agenției Executive Europene pentru Educație și Cultură (EACEA). Nici Uniunea Europeană și nici EACEA nu pot fi considerate răspunzătoare pentru acestea.